

Βρυξέλλες, 26.4.2017
COM(2017) 250 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

{SWD(2017) 200 final}
{SWD(2017) 201 final}
{SWD(2017) 206 final}

«Πρέπει να επισπεύσουμε τις εργασίες για τη δημιουργία μιας δίκαιης και αληθινά πανευρωπαϊκής αγοράς εργασίας. Στο πλαίσιο αυτών των προσπαθειών, θα ήθελα να δημιουργηθεί ένας ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, ο οποίος να λαμβάνει υπόψη τις μεταβαλλόμενες πραγματικότητες στις κοινωνίες της Ευρώπης και στον κόσμο της εργασίας. Και ο οποίος μπορεί να χρησιμεύσει ως πυξίδα για την ανανεωμένη σύγκλιση εντός της ευρωζώνης. Αυτός ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων θα πρέπει να συμπληρώνει όσα έχουμε ήδη πετύχει από κοινού όσον αφορά την προστασία των εργαζομένων στην ΕΕ. Πιστεύω ότι είναι σωστό που δρομολογούμε αυτή την πρωτοβουλία στο πλαίσιο της ευρωζώνης, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα και σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ να συμμετάσχουν στην προσπάθεια αυτή, αν το επιθυμούν.»

Πρόεδρος Jean-Claude Juncker, Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης,
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 9 Σεπτεμβρίου 2015

1. Εισαγωγή

Η οικοδόμηση μιας πιο δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς Ένωσης αποτελεί πρωταρχική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹. Ύστερα από την ανακοίνωση της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων από τον Πρόεδρο Juncker, η Επιτροπή εργάστηκε εντατικά σε συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε όλα τα επίπεδα. Τον Μάρτιο του 2016 παρουσίασε μια προκαταρκτική σύνοψη του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και δρομολόγησε μια ευρεία δημόσια διαβούλευση για να συλλέξει σχόλια². Τον Ιανουάριο του 2017, με βάση τις εκδηλώσεις και τα σχόλια που έλαβε ανά την Ευρώπη, οργάνωσε μια διάσκεψη υψηλού επιπέδου με την οποία περατώθηκε η διαβούλευση³.

Σήμερα η Επιτροπή παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εν λόγω δημόσιας διαβούλευσης, σε συνδυασμό με την τελική της πρόταση για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Ο πυλώνας διατυπώνει μια σειρά βασικών αρχών και δικαιωμάτων που έχουν σκοπό να στηρίξουν τη δημιουργία δίκαιων και εύρυθμων αγορών εργασίας και συστημάτων πρόνοιας. Όπως επισημαίνεται στην έκθεση των πέντε Προέδρων για την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης⁴, αυτό είναι επίσης απαραίτητο για τη διαμόρφωση περισσότερο ανθεκτικών οικονομικών δομών. Γι' αυτόν τον λόγο, ο πυλώνας έχει σχεδιαστεί ως πυξίδα για μια ανανεωμένη διαδικασία σύγκλισης με σκοπό την επίτευξη καλύτερων συνθηκών εργασίας και διαβίωσης στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Έχει

¹ Βλ. πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 15 Ιουλίου 2014, «Νέο ξεκίνημα για την Ευρώπη: Το πρόγραμμά μου για απασχόληση, ανάπτυξη, δικαιοσύνη και δημοκρατική αλλαγή», 15 Ιουλίου 2014.

² Βλ. COM(2016)127 final της 8ης Μαρτίου 2016.

³ Βλ. αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης στο συνοδευτικό έγγραφο SWD(2017)206 της 26ης Απριλίου 2017.

⁴ Βλ. την έκθεση των πέντε Προέδρων για την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης, της 22ας Ιουνίου 2015.

σχεδιαστεί κατεξοχήν για τη ζώνη του ευρώ αλλά είναι ανοιχτός για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Η υλοποίηση αυτών των αρχών και δικαιωμάτων αποτελεί κοινή ευθύνη. Τα περισσότερα εργαλεία που απαιτούνται για την υλοποίηση του πυλώνα εντοπίζονται στο επίπεδο των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών, καθώς και των κοινωνικών εταίρων και γενικότερα της κοινωνίας των πολιτών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση —και συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή— μπορεί να βοηθήσει θεσπίζοντας το πλαίσιο, χαράσσοντας κατεύθυνση και διαμορφώνοντας ισότιμους όρους για όλους, σεβόμενη παράλληλα τις ιδιαιτερότητες των εθνικών περιστάσεων και των θεσμικών συστημάτων. Αν και αυτό έχει θεμελιώδη σημασία, η δράση στο επίπεδο της ΕΕ απαιτείται να στηριχθεί και να λάβει την κατάλληλη συνέχεια σε όλα τα επίπεδα ευθύνης.

Η συζήτηση για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης εντάσσεται στην ευρύτερη συζήτηση που έχει δρομολογηθεί για το μέλλον της ΕΕ27. Η λευκή βίβλος της Επιτροπής για το μέλλον της Ευρώπης⁵ δρομολόγησε μια ευρεία συζήτηση για το μέλλον που επιθυμούμε για εμάς, τα παιδιά μας και την Ευρώπη. Το έγγραφο προβληματισμού για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης⁶, το οποίο δημοσιεύτηκε παράλληλα με τη δέσμη πράξεων για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, εστιάζει στις βαθιές μεταβολές που θα επέλθουν στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και στον κόσμο της εργασίας την προσεχή δεκαετία, και προτάσσει μια σειρά επιλογών σχετικά με τους τρόπους συλλογικής αντιμετώπισής τους, μέσα από την οικοδόμηση μιας Ευρώπης που προστατεύει, ενδυναμώνει και υπερασπίζεται τους πολίτες της. Η Δήλωση της Ρώμης που ενέκριναν οι ηγέτες της ΕΕ στις 25 Μαρτίου 2017 υπογράμμισε τη σημασία της κοινωνικής Ευρώπης. Η κοινωνική διάσκεψη κορυφής για τη δίκαιη απασχόληση και την ανάπτυξη που θα διοργανωθεί στο Γκέτεμποργκ στις 17 Νοεμβρίου 2017 θα αποτελέσει μια ακόμη ευκαιρία για την προώθηση των ιδεών αυτών.

Η παρούσα ανακοίνωση έχει ως στόχο να παρουσιάσει τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και να σκιαγραφήσει την πορεία προς την υλοποίησή του. Η ανακοίνωση συνοδεύεται από σειρά νομοθετικών και μη νομοθετικών πρωτοβουλιών σχετικά με την ισορροπία επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, την ενημέρωση των εργαζομένων, την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία και τον χρόνο εργασίας. Σύμφωνα με τη λογική του πυλώνα, οι προτάσεις αυτές, όταν εγκριθούν, θα επικαιροποιήσουν και θα συμπληρώσουν το ενωσιακό κεκτημένο. Το κείμενο σχετικά με τον πυλώνα συνοδεύεται από έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής με λεπτομερέστερες εξηγήσεις για καθεμία από τις αρχές και δικαιώματα⁷. Επιπλέον, για την επί τόπου παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται προβλέπεται κοινωνικός πίνακας αποτελεσμάτων⁸. Έτσι, θα μπορούν να παρακολουθούνται οι τάσεις και οι επιδόσεις μεταξύ των διαφόρων χωρών και να τροφοδοτηθεί η χάραξη πολιτικών κατευθυντήριων γραμμών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής. Για την ΕΕ συνολικά, ο πίνακας

⁵ Βλ. COM(2017)2025 της 1ης Μαρτίου 2017.

⁶ Βλ. COM(2017)206 της 26ης Απριλίου 2017.

⁷ Βλ. COM(2017)201 της 26ης Απριλίου 2017.

⁸ Βλ. COM(2017)200 της 26ης Απριλίου 2017.

αποτελεσμάτων θα συμβάλει επίσης στην αξιολόγηση της προόδου για την επίτευξη «τριπλού κοινωνικού Α».

2. Η λογική που εμπνέει τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων καλείται να αντιμετωπίσει τη σημερινή αλλά και τη μελλοντική κατάσταση. Αν και οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην Ευρώπη παρουσίασαν πρόσφατα βελτίωση, οι συνέπειες της κρίσης της τελευταίας δεκαετίας είναι ακόμη ευρέως αισθητές, από τη μακρόχρονη ανεργία και την ανεργία μεταξύ των νέων έως τους κινδύνους φτώχειας που ταλανίζουν πολλά μέρη της Ευρώπης. Συγχρόνως, κάθε κράτος μέλος είναι αντιμέτωπο με τις ταχείες μεταβολές που λαμβάνουν χώρα στις κοινωνίες μας και στο εργασιακό περιβάλλον. Όπως επισημαίνεται στο έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης, οι προκλήσεις ισοδυναμούν με ευκαιρίες. Η ΕΕ διαθέτει τα πιο αναπτυγμένα συστήματα πρόνοιας παγκοσμίως καθώς και πληθώρα ορθών πρακτικών και κοινωνικών καινοτομιών, αλλά καλείται να επιλύσει και να προσαρμοστεί σε άνευ προηγουμένου κοινωνικές προκλήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων έχει σκοπό να εξασφαλίσει στους πολίτες νέα και αποτελεσματικότερα δικαιώματα. Οι 20 αρχές και δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον πυλώνα διαρθρώνονται σε τρεις κατηγορίες: ισότητα ευκαιριών και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, δίκαιες συνθήκες εργασίας και κοινωνική προστασία και ένταξη. Εστιάζουν στον τρόπο με τον οποίο θα εκπληρωθεί η υπόσχεση των Συνθηκών να δημιουργηθεί μια άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς, με στόχο την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο. Παρά το ότι οι αρχές και τα δικαιώματα είναι κοινά, η υλοποίησή τους δεν αναμένεται να προκύψει με ομοιόμορφο τρόπο: στον πυλώνα αναγνωρίζεται η πολυμορφία των καταστάσεων και των διαφόρων μέσων για την επίτευξη των κοινών αυτών στόχων.

Η τελική πρόταση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που παρουσιάζεται σήμερα έχει βασιστεί στις πολυάριθμες συνεισφορές που υποβλήθηκαν μέσω της δημόσιας διαβούλευσης (βλ. πλαίσιο 1). Ύστερα από τη διαβούλευση μια σειρά από παραμέτρους αναπτύχθηκαν περαιτέρω σε σύγκριση με το προκαταρκτικό σχέδιο του Μαρτίου 2016.

Πλαίσιο 1. Η διαβούλευση για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Από τον Μάρτιο έως τον Δεκέμβριο του 2016 η Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση με σκοπό να συλλέξει απόψεις σχετικά με το προκαταρκτικό σχέδιο του πυλώνα. Η διαβούλευση αυτή έδωσε το έναυσμα για έναν προβληματισμό σχετικά με τα εξής θέματα: ποιο είναι το μέλλον των συστημάτων εργασίας και πρόνοιας; Το νομικό κεκτημένο της ΕΕ ανταποκρίνεται ακόμη στον σκοπό του; Ποιος είναι ο ρόλος του πυλώνα στο σύστημα διακυβέρνησης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης;

Η διαβούλευση επέτρεψε τη διεξαγωγή μιας ευρείας συζήτησης με τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, με τις εθνικές κυβερνήσεις και κοινοβούλια, τους ειδικούς και την κοινωνία των πολιτών γενικότερα. Ιδιαίτερο ρόλο έπαιξαν οι κοινωνικοί εταίροι μέσω ειδικών ακροάσεων στις οποίες συμμετείχαν ευρωπαϊκές, εθνικές διατομεακές οργανώσεις και ευρωπαϊκές τομεακές ομοσπονδίες. Έλαβαν χώρα

πάνω από 60 εκδηλώσεις για τον σκοπό αυτό σε όλη την Ευρώπη, με πάνω από 2.500 συμμετέχοντες. Σε εθνικό επίπεδο, διοργανώθηκαν ειδικές εκδηλώσεις στα 27 κράτη μέλη. Ελήφθησαν πάνω από 16.500 απαντήσεις στο σχετικό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Στις 23 Ιανουαρίου 2017 διοργανώθηκε διάσκεψη υψηλού επιπέδου με την οποία περατώθηκε η διαδικασία διαβούλευσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα για τον πυλώνα στις 19 Ιανουαρίου 2017⁹. Η Επιτροπή των Περιφερειών εξέδωσε γνώμη στις 11 Οκτωβρίου 2016¹⁰ και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στις 25 Ιανουαρίου 2017¹¹. Η Επιτροπή έλαβε επίσης εισηγήσεις από 21 εθνικές κυβερνήσεις¹² και οι υπουργοί συζήτησαν σχετικά με τον πυλώνα σε διάφορες συνεδριάσεις του Συμβουλίου.

Κατά τη διαβούλευση εντοπίστηκαν τέσσερις ευρείες τάσεις στις οποίες θα πρέπει να ανταποκριθεί ο πυλώνας: i) οι κοινωνικές συνέπειες της κρίσης, όπως είναι η επιδεινούμενη φτώχεια και ο αποκλεισμός, οι ανισότητες και η ανεργία, η χαμηλή ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα· ii) το μέλλον της εργασίας και η αναδυόμενη ψηφιακή αγορά εργασίας· iii) οι δημογραφικές εξελίξεις, και συγκεκριμένα η γήρανση του ευρωπαϊκού πληθυσμού· και iv) η οικονομική απόκλιση μεταξύ των κρατών μελών. Οι παραπάνω αιτίες ανησυχίας καθόρισαν τη μορφή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που παρουσιάζεται σήμερα.

Γενικότερα, η διαβούλευση έδειξε στήριξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ο οποίος θεωρείται ευκαιρία για την επίτευξη μιας περισσότερο κοινωνικής Ευρώπης. Παράλληλα, επιβεβαίωσε ότι οι οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις της Ευρώπης αλληλοσυνδέονται και απαιτούν την ανάληψη συνεκτικής δράσης σε όλα τα επίπεδα. Συγκεκριμένα, πολλοί ερωτηθέντες επεσήμαναν ότι σκοπός του πυλώνα δεν θα πρέπει να είναι η εναρμόνιση της κοινωνικής πολιτικής σε όλη την ΕΕ.

Μια πιο λεπτομερής σύνοψη της διαβούλευσης παρουσιάζεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα ανακοίνωση¹³.

Οι προκλήσεις αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία για την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης, όπως τονίζεται στην έκθεση των πέντε Προέδρων του Ιουνίου 2015¹⁴. Αυτό αποτελεί όχι μόνο κοινωνική αλλά και οικονομική ανάγκη. Η πραγματικότητα όσον αφορά την απασχόληση και την κοινωνία διαφέρει σημαντικά μεταξύ των χωρών στη ζώνη του ευρώ, εξαιτίας εν μέρει της κρίσης και εν μέρει των ανισορροπιών που συσσωρεύτηκαν τα έτη πριν από την κρίση. Όπως υπογραμμίζεται στην έκθεση, οι αποτελεσματικές και ανθεκτικές αγορές εργασίας που προωθούν υψηλό επίπεδο απασχόλησης και είναι σε θέση να απορροφούν τους κλονισμούς χωρίς να

⁹ 2016/2095(INI).

¹⁰ CDR 2868/2016.

¹¹ SOC/542-01902-00-01-ac.

¹² Αυστρία, Βέλγιο, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εσθονία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.

¹³ Βλ. SWD(2017)206 της 26ης Απριλίου 2017.

¹⁴ Βλ. «Η ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης», έκθεση του κ. Jean-Claude Juncker, σε συνεργασία με τους κ. Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi και Martin Schulz, Ιούνιος 2015.

προκαλούν ανεργία κατέχουν θεμελιώδη σημασία για την εύρυθμη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Σε βάθος χρόνου συμβάλλουν στη σύγκλιση των επιδόσεων μεταξύ των κρατών μελών και στην κατάργηση των αποκλεισμών στις κοινωνίες. Πέρα από τις αγορές εργασίας, είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί ότι κάθε πολίτης διαθέτει πρόσβαση σε κατάλληλη εκπαίδευση και ότι ένα αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής προστασίας προστατεύει τις πλέον ευπαθείς κοινωνικές ομάδες παρέχοντας «ελάχιστη κοινωνική προστασία». Τέλος, η έκθεση επισημαίνει την ανάγκη να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος και να προχωρήσει σε βάθος η ολοκλήρωση των εθνικών αγορών εργασίας μέσα από την ενίσχυση της γεωγραφικής και επαγγελματικής κινητικότητας. Γι' αυτό οι κρατικές αρχές, όπως και οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις, καλούνται να εξασφαλίσουν δίκαιους, εφαρμόσιμους και ισότιμους όρους.

Ο πυλώνας έχει κατά συνέπεια σχεδιαστεί πρώτα για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, αλλά μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα κράτη μέλη που επιθυμούν να τον εφαρμόσουν.

3. Πολιτική και νομική φύση του πυλώνα

Ο πυλώνας εμπνέεται απευθείας από τις πολυάριθμες ορθές πρακτικές που εφαρμόζονται σήμερα στην Ευρώπη, και βασίζεται στην ευρέως ανεπτυγμένη νομοθεσία που ισχύει σε ενωσιακό και σε διεθνές επίπεδο. Πολλές από τις αξίες αυτές έχουν ήδη ενταχθεί στις Συνθήκες της Ρώμης του 1957 και αναγνωρίστηκαν περαιτέρω παγκοσμίως χάρις στο έργο διεθνών οργάνων, όπως τα Ηνωμένα Έθνη, η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, ο πυλώνας βασίζεται τόσο στον ευρωπαϊκό κοινωνικό χάρτη που υπεγράφη στο Τορίνο στις 18 Οκτωβρίου 1961 όσο και στον κοινοτικό χάρτη των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων του 1989, που κατοχύρωσε βασικά κοινωνικά δικαιώματα. Παράλληλα, τα τελευταία 30 έτη, το κοινωνικό κεκτημένο της ΕΕ έχει επίσης διευρυνθεί χάρη στις νέες διατάξεις των Συνθηκών της ΕΕ και την έγκριση του ευρωπαϊκού χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και τη θέσπιση νέας νομοθεσίας και τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιο πρόσφατα, η έγκριση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ για το 2030 παρείχε ένα νέο θεματολόγιο για την εκρίζωση της φτώχειας και την αντιμετώπιση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής διάστασης της βιώσιμης ανάπτυξης με ισόρροπο και ολοκληρωμένο τρόπο.

Στο τελικό κείμενο έχουν ληφθεί επίσης υπόψη οι ευρύτερες πολιτικές πτυχές και περιορισμοί νομικής φύσης. Τα κράτη μέλη και, για πολλούς τομείς, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν την κύρια ή ακόμη και αποκλειστική αρμοδιότητα σε τομείς όπως είναι το εργατικό δίκαιο, ο ελάχιστος μισθός, η εκπαίδευση, η πρόνοια και η οργάνωση των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας. Επίσης, επωμίζονται το μεγαλύτερο βάρος για τη χρηματοδότηση στους τομείς που καλύπτονται από τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Οι αρχές και τα δικαιώματα που προσδιορίζονται στον πυλώνα πρέπει να επιτευχθούν στο επίπεδο της Ένωσης και των κρατών μελών σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Αυτό πρέπει να γίνει με βάση τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, που προβλέπουν ότι δράση στο επίπεδο της ΕΕ αναλαμβάνεται μόνο εάν οι στόχοι μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης και ότι η εν λόγω δράση δεν θα υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών. Οι αρχές αυτές εξασφαλίζουν ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες της Ένωσης και ότι τα προτεινόμενα μέτρα στο επίπεδο της ΕΕ θα βασίζονται στην αποδεδειγμένη προστιθέμενη αξία τους. Αυτό προσδοκούν οι πολίτες και αυτό είναι το πλέον αποτελεσματικό και αποδοτικό.

Ο πυλώνας επιβεβαιώνει εκ νέου τα δικαιώματα που προβλέπονται ήδη στο ενωσιακό και διεθνές νομικό κεκτημένο και τα συμπληρώνει ώστε να ληφθούν υπόψη οι νέες πραγματικότητες. Ο ίδιος ο πυλώνας δεν θίγει αρχές και δικαιώματα που περιέχονται ήδη σε δεσμευτικές διατάξεις του ενωσιακού δικαίου: σκοπός του είναι να συγκεντρώσει σε ένα ενιαίο κείμενο τα δικαιώματα και τις αρχές που θεσπίστηκαν μέχρι στιγμής σε διαφορετικές περιστάσεις, με διαφορετικούς τρόπους και μορφές, έτσι ώστε να προβάλλει τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές και να τα καταστήσει πιο κατανοητά και σαφή για τους πολίτες και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες σε όλα τα επίπεδα.

Με τον τρόπο αυτό ο πυλώνας καθορίζει ένα πλαίσιο για τη χάραξη μελλοντικής δράσης από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Γι' αυτό και ο πυλώνας παρουσιάζεται με τη μορφή σύστασης της Επιτροπής, σε συνδυασμό με την πρόταση διοργανικής διακήρυξης. Η σύσταση εκδίδεται σήμερα από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 292 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως και στην περίπτωση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η πρόταση διοργανικής διακήρυξης θα συζητηθεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Η εφαρμογή του πυλώνα θα γίνει εν μέσω πολυμορφίας καταστάσεων και μεταβαλλόμενων κοινωνικοοικονομικών περιβαλλόντων. Ο πυλώνας οριοθετεί ένα πλαίσιο αναφοράς, αλλά παράλληλα έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να αποτελεί ένα δυναμικό μέσο που επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη σε όλα τα επίπεδα να ενεργούν με βάση τις αρμοδιότητές τους και να προσαρμόζουν τις οικείες νομικές πράξεις τους υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων καταστάσεων που αντιμετωπίζουν. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η εφαρμογή δοκιμαστικών πολιτικών και κοινωνικών καινοτομιών ώστε να αντιμετωπιστούν νέες προκλήσεις, κάτι που μπορεί να ωφελήσει τους πάντες. Όπως ήδη επισημάνθηκε, θα δρομολογηθεί και θα ενισχυθεί μια σειρά δράσεων στο επίπεδο της ΕΕ ώστε να υπάρξει παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται.

Οι αρχές και τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον πυλώνα ενδιαφέρουν τους πολίτες, τις κρατικές αρχές και τους κοινωνικούς εταίρους σε όλα τα επίπεδα. Λόγω της νομικής φύσης του πυλώνα, οι αρχές και τα δικαιώματα αυτά δεν μπορούν επιβληθούν άμεσα: απαιτείται η μετουσίωσή τους σε συγκεκριμένα μέτρα και/ή χωριστές νομικές πράξεις στο κατάλληλο επίπεδο. Αυτό εξηγείται με περισσότερες λεπτομέρειες στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει τον πυλώνα¹⁵.

Σε πολλές περιπτώσεις το σημαντικότερο ζήτημα δεν είναι τόσο η αναγνώριση των δικαιωμάτων όσο η ουσιαστική εφαρμογή τους στην πράξη. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι πολίτες δεν μπορούν να επωφεληθούν πλήρως των δικαιωμάτων τους λόγω πλημμελούς ενημέρωσης, εφαρμογής ή και επιβολής της ήδη υφιστάμενης νομοθεσίας. Γι' αυτό ακριβώς, η στρατηγική παρακολούθησης θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της επιβολής των υφιστάμενων δικαιωμάτων. Ένα παράδειγμα της δράσης αυτής είναι η πρόσφατη αξιολόγηση του κεκτημένου στον τομέα της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας: διεξήχθη ευρεία διαβούλευση με σκοπό να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα, η καταλληλότητα και η συνεκτικότητα των υφιστάμενων νομικών πράξεων και για να καταστρωθεί μια στρατηγική που θα εξασφαλίζει την αποτελεσματικότερη προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, συνεκτιμώντας τα διοικητικά βάρη και τις ιδιαίτερες ανάγκες των ΜΜΕ¹⁶.

¹⁵ Βλ. SWD(2017)201 της 26ης Απριλίου 2017. Οι αρχές που κατοχυρώνονται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων αφορούν τους πολίτες της Ένωσης καθώς και υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στην ΕΕ.

¹⁶ Βλ. COM(2017)12 της 10ης Ιανουαρίου 2017

4. Παρακολούθηση στο επίπεδο της ΕΕ

Με βάση τις πολιτικές και νομικές πτυχές που αναλύθηκαν παραπάνω, η αρμοδιότητα εφαρμογής του πυλώνα θα ανήκει κατά πρώτο λόγο στις εθνικές κυβερνήσεις, στις κρατικές αρχές και στους κοινωνικούς εταίρους σε όλα τα επίπεδα. Στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής διευκρινίζεται λεπτομερέστερα αν η ΕΕ έχει τη νομική αρμοδιότητα να αναλάβει δράση¹⁷. Κατά τ' άλλα, το παρόν κεφάλαιο εστιάζει στην παρακολούθηση σε επίπεδο ΕΕ.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα κινητοποιηθούν όλοι οι διάφοροι διαθέσιμοι μηχανισμοί: η νομοθεσία της ΕΕ, με έμφαση στην επιβολή του σημαντικού κεκτημένου που έχει ήδη αναπτυχθεί, η οποία πρόκειται να επικαιροποιηθεί και να συμπληρωθεί όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο· ο κοινωνικός διάλογος, ώστε να συμμετάσχουν και να στηριχθούν στο έργο τους οι κοινωνικοί εταίροι της ΕΕ· η χάραξη και σύσταση πολιτικών κατευθυντήριων γραμμών μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών· και η χρηματοδοτική στήριξη, μέσω μιας σειράς ταμείων της ΕΕ. Επιπλέον, η εφαρμογή του πυλώνα θα στηριχτεί με έναν νέο κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων που θα επιτρέπει την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά τις επιδόσεις.

Έγκριση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Η Επιτροπή προτείνει στα θεσμικά όργανα της ΕΕ να προβούν σε από κοινού επίσημη διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Η Επιτροπή, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Προεδρία του Συμβουλίου, θα διευκολύνει τη διεξαγωγή της συζήτησης με βάση το σχέδιο διακήρυξης που παρουσιάζει σήμερα. Η κοινωνική διάσκεψη κορυφής, που θα λάβει χώρα στη Σουηδία στις 17 του προσεχούς Νοεμβρίου, θα αποτελέσει ορόσημο για τη χάραξη των μελλοντικών εργασιών, σύμφωνα με το πνεύμα και της ευρύτερης συζήτησης για την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης. Στο μεταξύ, η σύσταση που εγκρίθηκε σήμερα θα λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς, και η παρούσα ανακοίνωση οριοθετεί το πλαίσιο για τις μελλοντικές δράσεις της Επιτροπής. Η σύσταση που εγκρίθηκε σήμερα θα τροποποιηθεί υπό το πρίσμα της τελικής κοινής διακήρυξης των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Επικαιροποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας της ΕΕ, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο

Η νομοθεσία της ΕΕ παραμένει θεμελιώδης για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών, όπως προβλέπονται στις Συνθήκες. Για να αρχίσουν να ισχύουν ορισμένες αρχές και δικαιώματα που περιλαμβάνονται στον πυλώνα, θα χρειαστεί να αναληφθούν πρόσθετες νομοθετικές πρωτοβουλίες. Η συνεχής αναβάθμιση και επικαιροποίηση της νομοθεσίας της ΕΕ αποτελεί πάγια μέριμνα της Επιτροπής. Τον στόχο αυτό υπηρετεί μια σειρά πρόσφατων πρωτοβουλιών όσον αφορά, για παράδειγμα, τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, την απόσπαση των εργαζομένων, την αναθεώρηση του πλαισίου της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, καθώς και η ευρωπαϊκή πράξη για την

¹⁷ Βλ. SWD(2017)201 της 26ης Απριλίου 2017.

προσβασιμότητα με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς για προσβάσιμα προϊόντα και υπηρεσίες, προς όφελος των ατόμων με αναπηρία και των ηλικιωμένων. Ο πυλώνας παρέχει έναν νέο τρόπο ώστε να αξιολογείται αν η υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ έχει σχεδιαστεί και λειτουργεί κατάλληλα, προκειμένου να ανταποκρίνεται στον σκοπό της και στις προκλήσεις της εποχής μας. Η δρομολόγηση του πυλώνα συνοδεύεται από μια πρώτη δέσμη νομοθετικών πρωτοβουλιών όσον αφορά την ισορροπία επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία και την ενημέρωση των εργαζομένων. Στο μέλλον θα αναληφθούν περαιτέρω πρωτοβουλίες σε τομείς που καλύπτονται από τις αρχές και τα δικαιώματα που περιέχονται στον πυλώνα, στο πλαίσιο της διαδικασίας κατάρτισης και συζήτησης του ετήσιου προγράμματος εργασίας της Επιτροπής.

Καλύτερη επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ

Πέραν από τις νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων εστιάζει εξίσου στην αποτελεσματική εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας. Η δρομολόγηση του πυλώνα αποτελεί μια ευκαιρία να ενισχυθεί η εφαρμογή και η επιβολή του υπάρχοντος κεκτημένου, μεταξύ άλλων, μέσω μη νομοθετικών μέτρων. Στο πλαίσιο της εν λόγω ενισχυμένης εφαρμογής θα παρέχεται στήριξη για αυξημένη ενημέρωση σχετικά με τα δικαιώματα, για μηχανισμούς επιβολής ή για βελτιωμένη καθοδήγηση σε θέματα ερμηνείας, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η πρόσφατη ευρωπαϊκή ατζέντα για τη συνεργατική οικονομία¹⁸ και η ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με την οδηγία για τον χρόνο εργασίας που δημοσιεύτηκαν σήμερα αποτελούν δύο επίκαιρα παραδείγματα σχετικά με τη μορφή που μπορεί να λάβει η εν λόγω καθοδήγηση¹⁹. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει επίσης, ιδίως με βάση τις εισηγήσεις των κοινωνικών εταίρων, αν υπάρχουν κενά εφαρμογής και θα αποφασίσει σχετικά με τα απαιτούμενα μέτρα.

Στήριξη του κοινωνικού διαλόγου στην ΕΕ

Η παρούσα Επιτροπή στήριξε από την αρχή της θητείας της την επανέναρξη του κοινωνικού διαλόγου στο επίπεδο της ΕΕ, δίνοντας νέα ώθηση στη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη χάραξη πολιτικής και τον νομοθετικό μηχανισμό της ΕΕ και στην προώθηση του κοινωνικού διαλόγου σε όλα τα επίπεδα. Η κοινή δήλωση «Μια νέα αρχή για τον κοινωνικό διάλογο», που υπέγραψαν τον Ιούνιο του 2016 οι κοινωνικοί εταίροι της ΕΕ, η Προεδρία του Συμβουλίου και η Επιτροπή, επιβεβαίωσε την κοινή δέσμευση για τη βελτίωση του πλαισίου συνθηκών, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του κοινωνικού διαλόγου σε όλα τα επίπεδα. Η διμερής συνεργασία μεταξύ των εργοδοτών και των συνδικαλιστικών ενώσεων έχει πρωταρχική σημασία για τη σωστή λειτουργία του κοινωνικού διαλόγου. Η συμφωνία-πλαίσιο για την ενεργό γήρανση και την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών που υπέγραψαν οι κοινωνικοί εταίροι στο επίπεδο της ΕΕ τον Μάρτιο του 2017 αποτελεί παράδειγμα σχετικά με το πώς οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να συνεισφέρουν στη βελτίωση της διακυβέρνησης και στην υλοποίηση αποτελεσματικότερων κοινωνικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων.

¹⁸ COM(2016) 356 της 2ας Ιουνίου 2016.

¹⁹ C(2017) 2601 της 26ης Απριλίου 2017.

Παρακολούθηση της προόδου στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών

Από την αρχή της θητείας κιόλας της παρούσας Επιτροπής η κοινωνική διάσταση ενσωματώθηκε στους στόχους των άλλων πολιτικών και εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Η ανάλυση και οι συστάσεις θα αντικατοπτρίζουν και θα προωθούν τις αρχές που κατοχυρώνονται στον πυλώνα αξιολογώντας, παρακολουθώντας και συγκρίνοντας την πρόοδο που επιτυγχάνεται για την εφαρμογή τους. Θα πραγματοποιηθεί συγκριτική αξιολόγηση και ανταλλαγή ορθών πρακτικών για μια σειρά από τομείς, όπως είναι η νομοθεσία για την προστασία της απασχόλησης, τα επιδόματα ανεργίας, οι ελάχιστοι μισθοί, το ελάχιστο εισόδημα και οι δεξιότητες²⁰. Η παρακολούθηση της προόδου θα στηριχτεί με τον νέο κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων, ο οποίος αποτελείται από περιορισμένο αριθμό υφιστάμενων δεικτών που αξιολογούν τις τάσεις όσον αφορά στην απασχόληση και τα κοινωνικά ζητήματα²¹. Ο πίνακας αποτελεσμάτων θα συζητηθεί με τις αρμόδιες επιτροπές του Συμβουλίου, έτσι ώστε να ενσωματωθεί στην ετήσια κοινή έκθεση για την απασχόληση που δημοσιεύεται κάθε φθινόπωρο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Επίσης, μπορεί να λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς στις εργασίες σχετικά με την κοινωνική διάσταση της ζώνης του ευρώ και της Ευρώπης γενικότερα.

Άντληση συμπερασμάτων για την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ένωσης

Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων εντάσσεται στις προσπάθειες δρομολόγησης μιας νέας διαδικασίας σύγκλισης εντός της ΟΝΕ. Εδράζεται στην πεποίθηση ότι η σύγκλιση προς καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα, κοινωνική ανθεκτικότητα και δικαιοσύνη αποτελεί το αναγκαίο θεμέλιο για μια πιο ολοκληρωμένη και σταθερή Ευρώπη και συστατικό που απαιτείται επειγόντως για τη βιωσιμότητα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Η μελλοντική επιτυχία της ζώνης του ευρώ εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από την αποτελεσματικότητα των εθνικών αγορών εργασίας και συστημάτων πρόνοιας, καθώς και από την ικανότητα της οικονομίας να απορροφά τους κλυδωνισμούς και να προσαρμόζεται με ταχύτητα σ' αυτούς, όπως και να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις κοινωνικές τους επιπτώσεις. Επίσης, εξαρτάται από την ικανότητα των εθνικών οικονομιών να βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσης και το δυναμικό ανάπτυξής τους. Γι' αυτό απαιτούνται υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση, εύρυθμες αγορές εργασίας, κατάλληλη διάθεση των πόρων, αλλά και καλά σχεδιασμένα συστήματα κοινωνικής προστασίας, έτσι ώστε να ενεργοποιούνται αποτελεσματικοί μηχανισμοί αυτόματης σταθεροποίησης, να προλαμβάνεται και να μειώνεται η φτώχεια και να στηρίζεται η επανένταξη στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με την έκθεση των πέντε Προέδρων, ορισμένες από τις αρχές και τα δικαιώματα που καθορίζονται στον πυλώνα θα μπορούσαν να

²⁰ Έχουν ήδη ξεκινήσει εργασίες από κοινού με τις επιτροπές του Συμβουλίου όσον αφορά τους συγκεκριμένους τομείς.

²¹ Βλ. SWD(2017)200 της 26ης Απριλίου 2017.

χρησιμεύσουν για τον καθορισμό δεσμευτικότερων προτύπων στο πλαίσιο της διαδικασίας εμβάθυνσης της ONE.

Οικονομική στήριξη από την ΕΕ

Τα ταμεία της ΕΕ, και ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, θα συνεχίσουν να στηρίζουν την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Ειδικότερα, τα επιχειρησιακά προγράμματα 2014-2020 στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, καθώς και άλλα βασικά προγράμματα χρηματοδότησης, όπως είναι η Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων, το πρόγραμμα Erasmus+, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση και το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους, θα παίξουν πρωταρχικό ρόλο στη στήριξη πολλών αρχών του πυλώνα. Ο πυλώνας θα λειτουργήσει επίσης ως σημείο αναφοράς για τον σχεδιασμό της περιόδου χρηματοδοτικού προγραμματισμού της ΕΕ μετά το 2020. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, θα μεριμνήσει ώστε η μελλοντική χρηματοδότηση της ΕΕ να εστιάζεται στις προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν και τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν τις απαραίτητες δομές ώστε τα σχετικά κονδύλια να διατεθούν εκεί που χρειάζονται περισσότερο.

5. Συμπέρασμα

Η διαβούλευση για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ανέδειξε το εύρος των κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων που αντιμετωπίζει η Ευρώπη και ιδιαίτερα η ζώνη του ευρώ, αλλά και επιβεβαίωσε τις ομοιότητες των προκλήσεων και την κοινή ανάγκη να ληφθούν, σε συλλογικό επίπεδο και επειγόντως, μέτρα ώστε να επανέλθει η Ευρώπη σε μια πορεία που θα φέρει οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Οι προσπάθειες αυτές αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της ευρύτερης πολιτικής και οικονομικής ατζέντας που διαμορφώθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με σκοπό να αντιμετωπίσουμε και να ξεπεράσουμε την κρίση της τελευταίας δεκαετίας.

Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων προωθεί συγκεκριμένες αρχές και δικαιώματα που θα λάβουν συγκεκριμένη μορφή σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών. Δίνει προτεραιότητα στους πολίτες και χαράσσει κοινή πορεία για την προώθηση ισότητας ευκαιριών και πρόσβασης στην αγορά εργασίας, δίκαιων συνθηκών εργασίας και κοινωνικής προστασίας και ένταξης. Οι αρχές και τα δικαιώματα αυτά έχουν επίσης θεμελιώδη σημασία για την ευρύτερη συζήτηση για το μέλλον της ΕΕ²⁷.

Τα κράτη μέλη, οι αρχές των κρατών μελών, οι κοινωνικοί εταίροι σε όλα τα επίπεδα και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ επωμίζονται από κοινού την ευθύνη να εργαστούν για μεγαλύτερη ευημερία και δικαιοσύνη στην Ευρώπη, όπου οι οικονομικές εξελίξεις θα πρέπει να συμβαδίζουν με τις κοινωνικές. Ο πυλώνας καθορίζει τους διαύλους για την ανάληψη μελλοντικών δράσεων, με μια σειρά πρωτοβουλιών της ΕΕ που παρουσιάζονται σήμερα στο πλαίσιο της παρούσας δέσμης μέτρων. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται εκ του σύνεγγυς με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για να προωθήσει τη διακήρυξη του πυλώνα, καθώς και με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να εξασφαλίσει την κατάλληλη παρακολούθησή του σε όλα τα επίπεδα.